ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА БАНКАРСТВО
СЛУЖБА FRONT OFFICE

Сарајево, 03.05.2022. године

СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ ТРЖИШТИМА 25.04.2022. – 29.04.2022.

Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона				САД				Велика Британија				Јапан			
	22.4.22	-	29.4.22		22.4.22	-	29.4.22		22.4.22	-	29.4.22		22.4.22	-	29.4.22	
2 године	0,28	-	0,26	↘	2,67	-	2,71	↗	1,71	-	1,59	↘	-0,05	-	-0,05	→
5 година	0,75	-	0,68	↘	2,93	-	2,95	↗	1,76	-	1,67	↘	0,02	-	0,02	→
10 година	0,97	-	0,94	↘	2,90	-	2,93	↗	1,96	-	1,91	↘	0,25	-	0,23	↘

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Bubillove

Доспијеће	Приноси			
	22.4.22	-	29.4.22	
3 мјесеца	-0,695	-	-0,696	↘
6 мјесеци	-0,569	-	-0,559	↗
1 година	-0,297	-	-0,226	↗

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

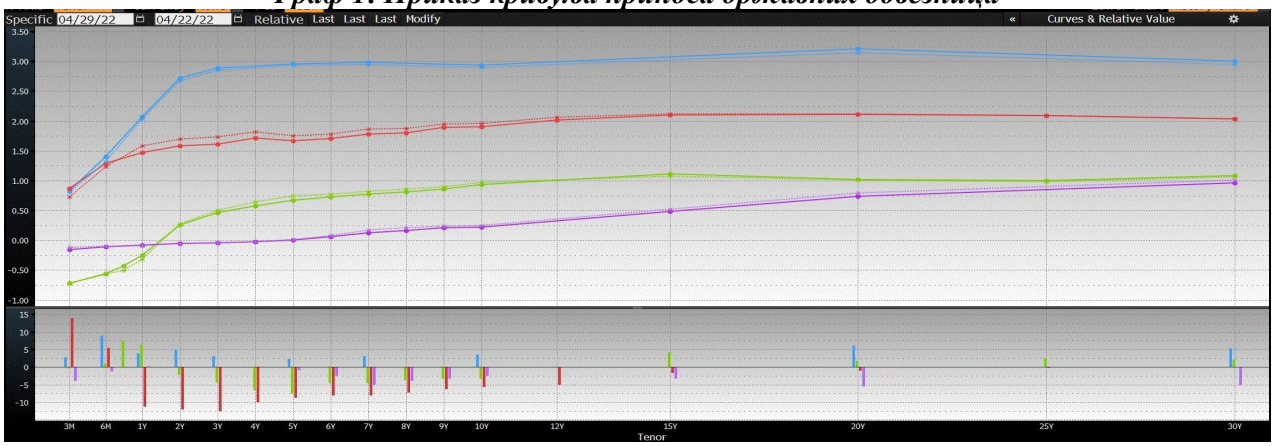

Граф приказује криве приноса Њемачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 22.04.2022. године (пуне линије) и 15.04.2022. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

До половине прошле седмице фокус инвеститора се преусмјерио на озбиљност успорења економских активности у Кини узрокован рекордним бројем умрлих од Ковид19 у Шангају. То је утицало на оштро смањење приноса обвезница еврозоне. Пад истих је настављен до половине седмице, након одлуке Русије да укине испоруке природног гаса Пољској и Бугарској, али је након тога, усљед објављених података о наставку раста инфлације у еврозони, дошло до корекције приноса навише. У односу на претходну седмицу приноси њемачких обвезница су повећани између 4 и 6 базих поена. Након вијести о укидању испоруке гаса предсједница Европске комисије Von der Leyen је упозорила компаније да не поклекну пред захтјевом Русије да се гас плаћа у рубљама, јер би се то третирало као кршење санкција. Министар економије Њемачке Habeck је изјавио да је Њемачка већ довољно смањила зависност од нафте из Русије чиме би пуни ембарго био „подношљив“ и да је увоз нафте већ смањен на око 12% са 35%, колико је износио прије

напада на Украјину. Goldman Sachs је објавио да сада очекује прво повећање каматних стопа ЕЦБ од 25 базних поена у јулу, као и додатна повећања у септембру и децембру, а након тога још четири у 2023. години, како би каматна стопа коју ЕЦБ плаћа на депозите банака износила 1,25% (тренутно -0,50%). Morgan Stanley је објавио да је за еврозону смањио очекивани ниво раста БДП-а у овој години на 2,7% са ранијих 3,0%, те је за 1% смањио очекивани ниво економског раста у 2023. години усљед очекиваног израженог успорења раста у другој половини ове године. Влада Њемачке је смањила прогнозе раста БДП-а земље у овој години на 2,2% у поређењу са 3,6%, колико је очекивано у јануару. За 2023. годину прогнозе раста БДП-а износе 2,5%, благо изнад ранијих прогноза. За инфлацију се очекује да ће у просјеку током ове године износити 6,1%, а да би у наредној години требало да се смањи на 2,8%.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Монетарни агрегат М3 – ЕЗ (Г/Г)	МАР	6,2%	6,3%	6,4%
2.	**Стопа инфлације – ЕЗ (прелим.)**	**АПР**	7,5%	**7,5%**	7,5%
3.	Темељна стопа инфлације – ЕЗ (прелим.)	АПР	3,2%	3,5%	2,9%
4.	Стопа инфлације – Њемачка (прелим.)	АПР	7,6%	7,8%	7,6%
5.	Стопа инфлације – Француска (прелим.)	АПР	5,1%	5,4%	5,1%
6.	Стопа инфлације – Аустрија (прелим.)	АПР	-	7,2%	6,8%
7.	Стопа инфлације – Шпанија (прелим.)	АПР	9,0%	8,3%	9,8%
8.	Стопа инфлације – Италија (прелим.)	АПР	6,5%	6,6%	6,8%
9.	**БДП – ЕЗ (квартално) прелим.**	**I квартал**	0,2%	**0,2%**	0,3%
10.	БДП – Њемачка (квартално) прелим.	I квартал	0,2%	0,2%	-0,3%
11.	БДП – Француска (квартално) прелим.	I квартал	0,3%	0,0%	0,8%
12.	БДП – Белгија (квартално) прелим.	I квартал	-	0,3%	0,4%
13.	БДП – Аустрија (квартално) прелим.	I квартал	-	2,5%	-1,5%
14.	БДП – Шпанија (квартално) прелим.	I квартал	0,6%	0,3%	2,2%
15.	БДП – Италија (квартално) прелим.	I квартал	-0,2%	-0,2%	0,7%
16.	Output грађевинског сектора – ЕЗ (Г/Г)	ФЕБ	-	9,4%	4,4%
17.	Индустријске продаје – Италија (Г/Г)	ФЕБ	-	20,9%	16,9%
18.	Потрошња становништва – Француска (Г/Г)	МАР	-	-2,4%	-2,3%
19.	Обим малопродаје – Финска (Г/Г) прелим.	МАР	-	-1,7%	-0,3%
20.	Малопродаја – Шпанија (Г/Г) прелим.	МАР	1,4%	-4,2%	0,9%
21.	Малопродаја – Холандија (Г/Г)	МАР	-	9,8%	16,5%
22.	Ifo индекс очекиваног повј. инвеститора – Њемачка	ФЕБ	83,5	86,7	84,9
23.	GfK индекс повјерења потрошача – Њемачка	АПР	-16,0	-26,5	-15,7
24.	Стопа незапослености – Шпанија (квартално)	I квартал	13,0%	13,65%	13,33%
25.	Укупан број незапос. – Француска (у милионима)	I квартал	-	2,96	3,13

САД

Економски раст САД се неочекивано смањио у I кварталу, након што је поновни раст заражених Ковид19 негативно утицао на економску активност, иако пад производње даје погрешну слику о економији због солидног раста домаће потражње. **БДП је у I кварталу смањен за 1,4% квартално сведено на годишњи ниво, испод очекивања (1,0%), након раста од 6,9% у претходном кварталу.** Иначе, БДП је забиљежио прво смањење од рецесије забиљежене у пандемији прије двије године.

Лична потрошња у САД је повећана изнад очекивања у марту због велике потражње за услугама, док је стопа инфлације забиљежила највећи ниво од 1982. године. **Стопа инфлације је у марту досегла ниво од 6,6% годишње, испод очекивања (6,7%), након раста од 6,3% годишње у мјесецу раније.** Искључујући промјенљиве компонентне хране и енергије, стопа темељне инфлације је повећана на 5,2% годишње, испод очекивања (5,3%). Инвеститори очекују да ће Фед повећати референтну каматну стопу за 50 базних поена на састанку који се одржава ове седмице, као и да ће одлучити да почне да смањује свој портфељ државних обвезница и хипотекарних

хартија од вриједности које су помогле да трошкови позамљивања потрошача, посебно на хипотеке, буду ниски током пандемије Ковид19, а који је вриједан 8,5 билиона USD.
Највећи пружалац пензионих услуга у САД, Fidelity ће омогућити инвеститорима да додају биткоин својој пензионој штедњи под утицајем растуће потражње за криптовалутама. Иначе, америчка Влада је током прошлог мјесеца упозорила пензионе фондове да буду изузетно пажљиви приликом оваквих потеза, наглашавајући да можда неискусни инвеститори не схватају колико могу бити промјенљиве криптовалуте.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Активности предрађ.сектора Феда из Даласа	АПР	5,0	1,1	8,7
2.	Поруџбине трајних добара (прелим.)	МАР	1,0%	0,8%	-1,7%
3.	FHFA индекс цијена кућа (М/М)	ФЕБ	1,5%	2,1%	1,6%
4.	Индекс повјерења потрошача	АПР	108,2	107,3	107,6
5.	Продаја нових кућа	МАР	768.000	763.000	835.000
6.	МБА апликације за хипотекарне кредите	22. апр	-	-8,3%	-5,0%
7.	Велепродајне залихе (М/М) прелим.	МАР	1,5%	2,3%	2,6%
8.	БДП (Q/Q)	I квартал	1,0%	-1,4%	6,9%
9.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	23. април	180.000	180.000	185.000
10.	Континуирани захтјеви незапослених	16. април	1,399.000	1,408.000	1,409.000
11.	Лични приход	МАР	0,4%	0,5%	0,7%
12.	Лична потрошња	МАР	0,6%	1,1%	0,6%
13.	Стопа инфлације (Г/Г)	МАР	6,7%	6,6%	6,3%
14.	Индекс повј. потрошача Ун. из Мичигена (финал.)	АПР	65,7	65,2	59,4

USD је апрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио пад са нивоа од 1,0790 на ниво од 1,0545.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

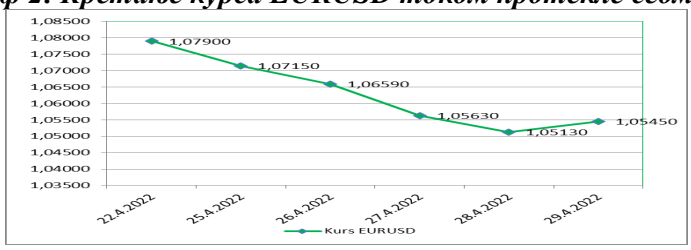

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Оптимизам међу произвођачима у Великој Британији је смањен најбржим темпом од кризе изазване вирусом Ковид19 јер су поруџбине успорене, а цијене су значајно повећане. Anna Leach, замјеник главног економисте из CBI је истакла да су поруџбине у прерађивачком сектору наставиле да расту, као и output, иако споријим темпом под утицајем ратних дејстава у Украјини што је погоршало раније проблеме који су се појавили током пандемије Ковид19. Овакве околности су повећале трошкове на највише нивое од 70-их година, док је и забринутост за доступност сировина такође значајно повећана.
Задуживање Владе Велике Британије је на крају 2021/22. године било за скоро 20% веће у односу на очекивања која су презентована у буџету прошлог мјесеца. Овакви подаци су појачали изазове за министра финансија Sunaka који је већ под притисцима да помогне домаћинствима и бизнисима у условима снажног инфлаторног таласа, али који истиче да жели стабилизовати јавне финансије након снажног задуживања које је забиљежено током пандемије Ковид19.
Министрица иностраних послова Truss је током обраћања везаног за инострану политику истакла да ће Велика Британија ићи „даље и брже“ како би утицала на потискивање снага Русије из Украјине, те додала да је побједа Украјине „стратешки императив“ запада. Велика Британија је поново одложила пуно увођење пост Брегзит увозних контрола на добра из ЕУ, те ће ова одлука бити помјерена до краја наредне године, а под изговором да се не жели појачавати ионако

растућа инфлација. Велика Британија је напустила јединствено ЕУ тржиште у јануару 2021. године и одгодила је пуну примјену контрола на границама у неколико наврата због забринутости око поремећаја у лукама и због пандемије Ковид19, али и нових ризика од повећања трошкова живота.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Rightmove цијене кућа (Г/Г)	АПР	-	9,9%	10,4%
2.	CBI пословно повјерење	АПР	-15	-34	-9
3.	Позајмице јавног сектора (у млрд GBP)	МАР	19,2	17,3	9,9
4.	Nationwide цијене кућа (Г/Г)	АПР	12,6%	12,1%	14,3%

Током протекле седмице GBP је апрецирала у односу на EUR, док је депрецирала у односу USD. Курс EURGBP је забиљежио пад са нивоа од 0,84111 на ниво од 0,83878, док је курс GBPUSD смањен са нивоа од 1,2839 на ниво од 1,2574.

ЈАПАН

BoJ је састанку који се завршио у четвртак задржала постојећу монетарну политику, учвршћујући одлучност да подржи крхку економију Јапана, упркос депрецијацији JPY и растућем притиску инфлације који утиче на раст цијена увоза за предузећа и потрошаче. BoJ је задржала референту каматну стопу на нивоу од -0,1%, док је принос на десетогодишње државне обвезнице и даље на циљаном нивоу од 0,0%. Чланови одбора BoJ су се сложили да и даље држе референту каматну стопу на негативном нивоу, док ће наставити са огромним програмима стимуланса како би задржали дугорочне каматне стопе око 0%. Одлука BoJ је у супротности са другим централним банкама, које су пооштриле своје монетарне политике како би сузбиле инфлацију. BoJ је повећала изгледе за инфлацију за фискалну 2022. годину, наводећи као разлог повећање глобалних цијена енергије и других сировина. BoJ је такође саопштила да ће понудити куповину неограниченог износа државних обвезница на свакој сесији по потреби. Гувернер Курода је изјавио да желе да спријече раст дугорочне каматне стопе у складу са растом приноса иностраних обвезница, као и да остаје при ставу да слаб JPY доприноси економији Јапана, што сугерише да депрецијација валуте вјероватно неће подстаћи BoJ да промијени ултрастимулативну политику.
Производна активност у Јапану се повећала у априлу споријим темпом у односу на претходни мјесец, јер су прекиди у ланцима снабдјевања и строги lockdown у Кини због короне утицали негативно на потражњу у иностранству. Активности у сектору су помогле да се одржи отпорност производње, укупних поруџбина и оптимизма у вези с годином која долази, чак и када су произвођачи постајали све опрезнији због сталних притисака на растуће цијене због рата у Украјини, логистичких застоја и глобалних економских очекивања.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Водећи индекс (финал.)	ФЕБ	-	100,0	101,2
2.	Коинцидирајући индекс (финал.)	ФЕБ	-	96,8	96,3
3.	Стопа незапослености	МАР	2,7%	2,6%	2,7%
4.	Индустријска производња (Г/Г) прелим.	МАР	-1,3%	-1,7%	0,5%
5.	Малопродаја (Г/Г)	МАР	0,3%	0,9%	-0,9%
6.	Продаја у супермаркет., робним кућама (Г/Г)	МАР	1,7%	1,5%	0,1%
7.	Индекс започетих кућа (Г/Г)	МАР	-0,5%	6,0%	6,3%

JPY је током протекле седмице апрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио пад са нивоа од 138,79 на ниво од 136,95. JPY је депрецирао у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио раст са нивоа 128,50 на ниво од 129,70.

НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у понедјељак цијена једног барела сирове нафте је износила 102,07 USD (94,60 EUR). Током протекле седмице цијена нафте није биљежила значајне промјене. У понедељак је цијена смањена испод 100 долара по барелу, што је био најнижи ниво цијене у овој години. Пад је услиједио углавном због појачаног страха од поновног затварања економије. Пекинг се припремао за тешки lockdown јер се земља бори да обузда ширење вируса Ковид19 који отежава ланце набавке и појачава пријетње по стабилност економије и посљедично се одржава на цијену нафте. У уторак и сриједу цијена нафте је благо повећана након што се Народна банка Кине обавезала да ће пружити подршку економији и како би помогла у ублажавању забринутости због пада потражње у земљи због мјера затварања. Комерцијалне залихе нафте у САД су током протекле седмице повећане мање него што се очекивало, а што је утицало на благи раст цијене нафте. Залихе су повећане за 700.000 барела на укупних 414,4 милиона барела у седмици која се завршила 22. априла, саопштила је EIA. Аналитичари су очекивали раст залиха за 2 милиона барела. Поједини извори наводе да ће се OPEC+ вјероватно држати одлуке о постепеном повећању обима производње (додатних 432.000 барела дневно) током јуна, а о чему ће се расправљати на састанку 5. маја. Крајем седмице цијена је била под утицајем слабијег економског раста у Кини, највећем увознику нафте, што је засјенило страхове да би снабдијевање могло бити смањено потенцијалном забраном ЕУ на увоз нафте из Русије. На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 104,69 USD (99,28 EUR), те је на седмичном нивоу забиљежен раст од 2,57%.

На отварању лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне фине унце злата је износила 1.931,60 USD (1.790,18 EUR). Цијена злата је почетком седмице смањена, те се током трговања нашла на најнижем нивоу у посљедње четири седмице под утицајем очекивања да ће Фед имплементирати агресивнију монетарну политику, док ће снажнији долар умањити атрактивност злата. Поред ишчекивања одлука Феда, цијена злата је била под утицајем одлука инвеститора о улагањима у сигурније инвестиције и јачања долара.

Индекс долара је достигао највиши ниво од децембра 2002. године, потакнут очекивањима да ће Фед дјеловати агресивније од других банака о питању референтне каматне стопе, док су улагања у сигурне инвестиције смањена под утицајем слабије забринутости око успорења раста у Кини и Европи. До краја седмице цијена није биљежила значајне промјене јер инвеститори очекују исход резултата састанка FOMC-а који се завршава 4. маја. Инвеститори очекују да ће референтна каматна стопа бити повећана за 50 базних поена. Званичници Феда су се ускладили око планова за убрзање темпа повећања каматних стопа ове године, али су и даље подијељени око тога гдје се зауставити везано за раст каматне стопе како економија не би утонула у рецесију. Стање у Русији ће такође имати утицај на кретање цијене злата. Очекује се да ће предсједник Путин објавити потпуни рат Украјини и покушати да надокнади неуспјехе који су забиљежени током напада на Украјину. Објава рата би омогућила масовну мобилизацију Руса.

На затварању тржишта у петак цијена једне фине унце злата је износила 1.896,93 USD (1.798,89 EUR).

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

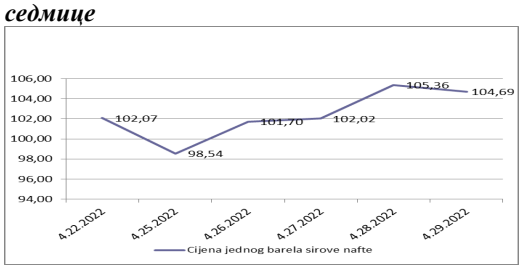

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

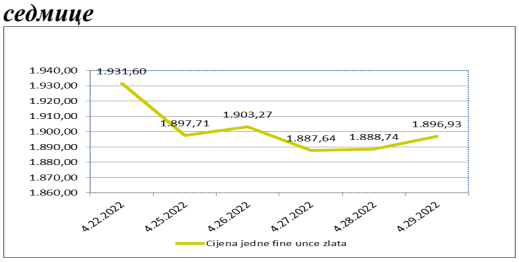

Припремили:
Служба Front Office
Одјељење за банкарство

Одрицање од одговорности (Disclaimer)
Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као посљедица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на бази њих.